

## Stājas spēkā izmaiņas koku ciršanas kārtībā ārpus meža

Avots: DAP

Stājoties spēkā grozījumiem [Ministru kabineta noteikumos Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža"](#), Dabas aizsardzības pārvalde (pārvalde) vērš uzmanību uz būtiskākajām izmaiņām koku aizsardzības procesā. Jaunā kārtība paredz mērķtiecīgāku pārvaldes iesaisti – resursi tiks koncentrēti bioloģiski vērtīgāko koku, dižkoku un reto sugu dzīvotņu saglabāšanai, vienlaikus būtiski samazinot administratīvo slogu gadījumos, kad kokiem nav noteikts īpašs aizsardzības statuss.

Grozījumu galvenais ieguvums ir precīzāk definētas pārvaldes prioritātes. Noteikumu izmaiņas nodrošina, lai koku apsaimniekošanas vai būvniecības procesos netiktu neatgriezeniski iznīcinātas dabas vērtības, vienlaikus paātrinot saskaņošanas procesus gadījumos, kas saistīti ar kokiem, kuri potenciāli nav aizsargājamo sugu dzīvotnes vai kuriem varētu būt zemāka bioloģiskā un dabas daudzveidības vērtība. Pārvalde aicina zemes īpašniekus, pašvaldības un būvniekus pievērst uzmanību galvenajiem nosacījumiem, kas definē pārvaldes kompetenci un atbildību jaunajā kārtībā.

Noteikumu [9. punktā](#) ir skaidri noteikts to koku loks, kuru nociršanai vienmēr ir nepieciešama tieša pārvaldes atļauja, tie ir:

- valsts nozīmes aizsargājamie koki jeb dižkoki,
- koki aizsargājamās dendroloģiskajos stādījumos un aizsargājamās alejās,
- Īpaši aizsargājamo augu sugas koki un koki, kas valsts dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols reģistrēti kā īpaši aizsargājamas sugas dzīvotne.

Pašvaldības atļauja vai būvatļauja šos gadījumus neaizstāj. Pārvalde atgādina, ka arī gadījumos, kad koks ir nokaltis vai kļuvis bīstams, uz šiem kokiem neattiecas atvieglotā ciršanas kārtība un vispirms obligāti saņemama pārvaldes atļauja, jo arī šādi koki var būt īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes.

Pašvaldībām pārvaldes atzinums pirms ciršanas atļaujas izsniegšanas turpmāk jāpieprasa situācijās, kurās visbiežāk sastopami bioloģiski veci koki un retu sugu, piemēram, lapkoku praulgrauža (*Osmoderma eremita*), dzīvotnes. Atzinums obligāti nepieciešams, ja:

- koku paredzēts cirst parkos, alejās vai atsevišķi augošus kokus gar valsts un pašvaldību ceļiem,
- kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsargjoslās,
- Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā,
- kā arī ja koks sasniedzis potenciālā dižkoka izmēru – vismaz 90 % no attiecīgās sugas dižkoka apkārtmēra (piemēram, parastajai ievai pašvaldības atļauja nepieciešama no 1,1 metra apkārtmēra, bet pārvaldes atzinums – tikai no 1,5 metriem).

Vienlaikus valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā prasība pēc pārvaldes atzinuma turpmāk sašaurināta uz valsts nozīmes ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem.

Pārvaldei atzinums pašvaldībai jāsniedz 10 darba dienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Turpmāk, ja noteiktajā termiņā pārvaldes atzinums nav saņemts, atbilstoši regulējumam koku ciršana ir uzskatāma par saskaņotu, un pašvaldība var pieņemt galīgo lēmumu.

Pārvalde aicina iedzīvotājus un nekustamo īpašumu attīstītājus pirms koku ciršanas plānošanas pārbaudīt dabas datus sistēmā Ozols ([ozols.gov.lv](http://ozols.gov.lv)) un neskaidrību gadījumā konsultēties ar pārvaldes speciālistiem.